

طراحی و آشنایی با مراکز مواد و منابع یادگیری

فصل دوم: اهداف و تجربه های جدید آموزشی و کارکرد مراکز فراگیری

عطیه بزرگی زاده

اهداف و تجربه های جدید آموزشی

- اساس تمدن و پیشرفت آن را بر رفاه انسان گذاشته اند.

- یکی از ارکان مهم زندگی فراهم آوردن اطلاعات لازم برای هر فرد بدون رنج و ناراحتی است.

- یکی از راههای موثر برای آماده سازی یادگیرندگان برای یادگیری مطالبی که مورد آموزش قرار می گیرند، استفاده از **پیش سازمان دهنده** هاست.

- هدف پیش سازمان دهنده ها ← تهیه مجموعه ای از مفاهیم مربوط به یادگیری که پیش از آموزش جزئیات تفضیلی در اختیار فراگیر قرار می گیرند. این کار به دانش قبلی فراگیر کمک و آنها را تقویت می کند.

- یادگیری از لحاظ روانشناسی شناخت، تعاملی است خلاق و فعال که بدون وقفه بین فرد و محیط او جریان می یابد که به موجب آن نیازهای فردی او را هم از لحاظ درونی و هم از لحاظ بیرونی برطرف می سازد.

- در روانشناسی شناخت پردازش محیط از طریق تعامل آگاهانه با محیط حاصل می شود.

- فرد خود را در صحنه واقعی و رویارویی مشکل مشاهده می کند و به حل مسئله می پردازد.

- یادگیری ازین طریق **فعال و عمیق** است و فرد را برای برخورد با تجارب واقعی آماده می کند.

- با کاربرد **رایانه** ها در فراگیری، زمینه های بهره گیری از روش حل مسئله گسترده می شود. (شبیه سازی موقعیت ها)

- فراگیر با در نظر گرفتن راه های مختلف آزموده می شود و سرانجام کشفی صورت می گیرد که نتیجه آن به طور لذت بخشی **دانش** است.

- در نظام یادگیری فراگیر فعالانه به صورت **مکتشف** عمل می کند. چنین فراگیری های لذت بخشی ماندنی، عمیق و تعمیم پذیر به زندگی و نیازهای پیش آمده در آن خواهند بود و هیچگاه فراموش نمی شوند.

- امروزه فناوری های چند رسانه ای که از ترکیب گفتار، نوشتار، نمودار، موسیقی، فیلم، عکس، اسلاید و نقاشی متحرک به وجود می آید قدرت تعاملی آنچنان بالایی دارد که فرصت انتخاب وسیع و چالشهای عمیق را برای یادگیرنده فراهم می کند. این امر به نحوی برنامه ریزی شده است که طی آن فراگیر می تواند راههای متعددی را انتخاب کند و اطلاعات گوناگون و فراوانی را در اختیار گیرد.
- از نظر روانشناختی این کار به منزله **جستجوی بهترین راه حل** برای کشف یک اطلاع یا دانش به حساب می آید.

● عامل دیگر در فراگیری خودجوش و فعال **تصمیم گیری** است.

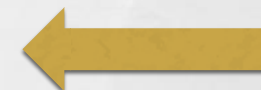
● تصمیم گیری نوعی حل مسئله است. حل مسئله یک جستجوی ذهنی در فضای مسئله و انتقال از یک حالت به حالت دیگر است تا فرد به هدفش برسد. حل مسئله یک عمل هدف دار در جهت رفع نیاز اطلاعاتی و شهودی است.

اهداف و تجربه های جدید آموزشی از نظر برنامه

- فناوری های جدید به خصوص فناوری اطلاعات و ارتباطات، موجب تحولات فناوری آموزش شده است.
- دانشها، اندیشه ها، نگرش ها و ارزشهای فرد در تعامل با دیگران تحول می یابد و یک فراشناخت عمومی اجتماعی حاصل میشود. بنابراین جنبه های فرهنگی، تاریخی و اجتماعی در رشد شناختی بسیار اهمیت دارد. در این رهگذر کارکردهای عالی ذهن جانشین کارکردهای نخستین یا طبیعی و غریزی انسان مانند توجه کردن، حس کردن و ادراک و سایر رفتارهای معمولی می شوند.

- حل مسئله از طریق کارکردهای عالی ذهنی عمدتاً از راه **تأثیرات فرهنگی** و در مسیر **تحولات اجتماعی** میسر میشود.

تاکید فلسفه شناختی بر تعامل میان فرد و زمینه اجتماعی

از نظر پیازه : پیدایش ساخت شناختی در سبب می شود مطالب معنی دار به سهولت یاد گرفته شوند.
از نظر برونر: **تفکر** بازده اصلی رشد شناختی است.

● توجه روانشناسان به نظریه‌های شناختی و تحول دیدگاه‌های دو دهه اخیر به قدری زیاد بوده که آنرا با **انقلاب شناختی** مترادف دانسته اند.

● از این دیدگاه آموزش و پرورشی که قرار است انسان را برای آینده آماده کند باید به چالش‌های تحولات سریع کنونی که رو در روی نسل حاضر قرار میگیرد پاسخ بگوید. به همین دلیل به ماهیتی **زاینده، پویا، تغییر پذیر و منعطف** نیاز دارد.

نقطه عطف ← نیاز به اصلاح آموزش و پرورش فعلی هماهنگ با مسیر جهانی متناسب با فناوریهای جدید

- در عصر امروز دیگر نظام تربیتی مبتنی بر انتقال دانش به صورت آموزش رسمی پذیرفته نیست. و تاکید بر یادگیری موضوعاتی است که بر **نیازهای جاری و پیش آمده** متکی است نه تدریس مفاهیمی که به سرعت معنی و اعتبار خود را از دست می دهند.
- نقش جدید معلم در این نظام، در قالب راهنما باوری در بالنده ساختن انسان خواهد بود. و انتقال اطلاعات از طریق رایانه ها و سایر رسانه ها صورت میگیرد نه صرفا از طریق معلم.

فراگیر از حالت انفعالی خارج می شود. ←

- اصلاح کیفی نظام آموزشی کشور نمی تواند فرایندی باشد که با اقدام یا اقداماتی ضربتی بتوان همه چیز را با روند جهانی تغییرات سازگار کرد. بلکه باید با توجه به نیازهای سازمانی افراد و گروه ها در جامعه و اجرای عدالت اجتماعی و دموکراسی، زمینه الگوهای رشد ساختاری را با تنوع و معقول فراهم کرد.

پروش تواناییهای «احساس نیاز واقعی به اطلاعات مربوط به زندگی روزمره» و

«درست پرسیدن و تدوین نمودن مسئله»

جا انداختن یادگیری خودانگیزی و مستقل

افزایش دانش همگانی

اهداف و تجربه های جدید آموزشی از نظر نظام

عواملی که در بهبود نظام دانشی کشور موثر هستند:

- گردآوری تجارب موفق یادگیری
- نوآوریهای خلاق در این زمینه
- توجه به تجهیزات, مواد و منابع یادگیری موجود
- جمع آوری اطلاعات تخصصی و طبقه بندی و فهرست نویسی آنها

فناوری های آموزشی ← فناوری یادگیری

- انتقال صرف اطلاعات توسط معلم نتیجه بخش نیست.
- تفاوت **دانش آموزی** و **فراگیری** مثل تفاوت میان بساز و بفروشها و خریداران واقعی مسکن است.

نظام آموزشی ← نظام یادگیری

● فناوری یادگیری می تواند با تکیه بر فلسفه و نگرش شناختی, ایجاد خلاقیت و انگیزه, ابزارها و

تجهیزات اطلاع رسانی را به عنوان اهرمی برای بالابردن سطح توقع, بهورزی و بهزیستی مردم

جامعه به کار گیرد.

اهداف و تجربه های جدید آموزشی از نظر یادگیری

دنیای امروز ← دنیای اطلاعات و انفجار علم

☆ تقسیم دنیا به دو قطب پیشرفته و عقب مانده رشد و توسعه از شرق به غرب

شبکه های اطلاعاتی وب (WEB) و اینترنت (INTERNET) روش ها، نظام ها و متخصصان بسیاری را با زمینه های متفاوت و عملکردهای مختلف در کنار یکدیگر قرار می دهد.

یادگیری های نو با روشهای جدیدی که از طریق شبکه اطلاعاتی استراتژیک و تولید شده حاصل می شوند، در نهایت به صورتی شبکه گونه در یک جامعه به کار گرفته خواهد شد.

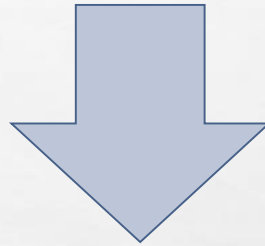

● معلم واقعی امروزی **رایانه** ای است که بدون تکلم یا حتی با ایجاد صدای دیجیتالی، بدون نیاز به دفتر و کاغذ اطلاعات را از طریق علایم نوشتاری، رنگ، حرکت و ... به ما انتقال می دهد. فراگیر هم نیازی به کاغذ و دفتر ندارد که تکالیف را بازنویسی کند.

● ارتباط انسانی بین معلم و شاگرد در گذشته به صورت **عمودی** بوده ولی در نظام امروزی به صورت افقی و **هم سطح** است .

نظام یادگیری نو:

یادگیری از طریق انتقال دانش به وسیله آموزش

یادگیری از طریق دلخواه و انتخاب رسانه اطلاع دهنده کلیت درک و فهم از محیط

- تغییرات شگرف امروزی سوادآموزی از نوع جدیدی را ایجاب میکند.

- به قول تافلر: «هر دورانی آموزش و پرورش ویژه خودش را می طلبد.»

- سرعت دیجیتالی شدن فرهنگ معاصر فرهنگ خاصی را به وجود می آورد که در آن اطلاعات گوناگون تصویری از یک فرهنگ هزار تکه موزاییکی را به ما معرفی میکند، حرفهای جدیدی به وجود می آیند که هنوز بیان نشده اند و در قالب آموزش در نیامده اند و در این حال موضوعات دیگر از راه میرسند.

- در این شرایط به نوعی فراشناخت احتیاج داریم. یعنی یادگیری چگونه یادگرفتن، یعنی یاد بگیریم چگونه فراگیریم.

● با توجه به شرایط امروزی بهتر است به جای برنامه ریزی برای هرگونه یاددهی موضوعات برنامه ریزی شده به صورت آموزش، بیشتر در قالب گسترش ابعاد تجربه ها و تواناییهای شخصی و به نوعی خودگستری پویا و خود جوش بیندیشیم.

از توجه شما سپاسگزارم.